

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2020.4.8.
JOIN(2020) 11 final

**KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Közlemény a COVID-19-járványra való globális szintű uniós reagálásról

I. Bevezetés

A koronavírus-járvány **mára globális világjárvány lett**. Eddig több tízezer ember halálát okozta, miközben súlyos terhet jelent a közösségek számára, növeli a szociális védelem iránti igényeket, visszaszorítja az üzleti tevékenységet és komoly zavart okoz az ellátási láncban. Követkérményei mélyrehatóak lesznek. Elsőként Kínában jelent meg, majd áttért Európára és a világ más részeire, és a világjárvány hatásai kiterjednek a társadalmi stabilitásra és a biztonságra is.

Mivel a vírus nem tesz különbséget népek között és nem ismer határokat, ez a történelmi jelentőségű válság **gyors, erőteljes és összehangolt globális szintű reagálást** tesz szükségessé az emberek védelme, az életmentés és a negatív gazdasági hatások ellensúlyozása érdekében. Eljött az ideje, hogy az elszigetelődés helyett nemzetközi **szolidaritást és vezető szerepet** vállaljunk, megerősítsük a nemzetközi kapcsolatainkat, tények megosztása mellett fokozzuk az átláthatóságot, és fellépünk a dezinformációval szemben. Az Európai Unió (a továbbiakban: EU) a világ legnagyobb donoraként és vezető gazdasági hatalmaként már most is élen jár ebben az erőfeszítésben. Az Unió eddig is számos konkrét és gyors intézkedést hozott partnereink támogatására.

Az EU minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy leküzdje a koronavírus-válságot Európában. Emellett az is érdekében áll, hogy szolidaritást vállaljon a világ többi részével. Az erőteljes és globális szintű európai reagálás az **alapvető értékeink** védelmének, valamint **stratégiai érdekeink** érvényesítésének kérdése. Minden európai számára fontos a világ más tájain található partnereink jóléte. Csak akkor tudunk teljes mértékben gondoskodni saját egészségünkünk és biztonságunkról, ha másokat is támogatunk. Csak akkor mérhetünk sikeres csapást a vírusra a határainkon belül, ha képesek vagyunk világszinten is legyőzni. A világjárvány és az azzal járó következmények kezelése szempontjából így még nagyobb jelentőséggel bír, hogy Európa világszerte erős partnerkapcsolatokkal rendelkezzen. E geopolitikai Bizottság készen áll arra, hogy élen járjon ebben a munkában.

Az EU támogatja a **nemzetközi együttműködést és a multilaterális megoldásokat** e válság kapcsán. Vezető szerepet vállalunk az Egyesült Nemzetek Szervezete, a G20-ak, a G7-ek, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) és a nemzetközi pénzügyi szervezetek által vállalt koordinációs erőfeszítésekben. Az EU teljes mértékben ki fog állni az ENSZ főtitkárának az ENSZ-szintű reagálás koordinálására irányuló törekvései mellett.

Az uniós reagálás az úgynevezett **„Európa együtt” megközelítésen** alapul. Ennek révén valamennyi uniós intézménytől hozzájárulásban részesül, és ötvözi az uniós tagállamok és a pénzügyi intézmények – különösen az Európai Beruházási Bank (a továbbiakban: EBB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (a továbbiakban: EBRD) – által mozgósított forrásokat. Az együttműködésből adódóan az „Európa együtt” olyan kritikus tömeget tud elérni, amelyet csak kevesen mások.

A G20-ak keretében elfogadott és az ENSZ által támogatott megközelítéssel összhangban az uniós reagálás **a válság humanitárius, egészségügyi, társadalmi és gazdasági következményeivel foglalkozik**. Kezeli a rövid távú szükséghelyzeti igényeket, valamint a társadalmakra és gazdaságokra gyakorolt hosszabb távú strukturális hatásokat, ezáltal csökkentve a destabilizáció kockázatát, emellett megerősíti mind a kormányzati, mind a nem kormányzati intézkedéseket.

Az uniós reagálás a későbbiekben is igazodni fog a változó helyzethez. Ahogy a világjárvány kitörésekor anyagi támogatást nyújtottunk Kínának, most **a leginkább érintett, egészségügyi támogatásra szoruló országokra** fogunk összpontosítani: különösen Afrikában, a szomszédságpolitika területén, a Nyugat-Balkánon, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában, Ázsia egyes részein, Latin-Amerikában és a Karib-térségben. A középpontban a legkiszolgáltatottabbak, így a migránsok, a menekültek, a belső menekültek és azok befogadó közösségei állnak majd. Most azt is megmutathatjuk, hogy Afrikával közösen kezeljük a kihívásokat¹. Oda kell figyelni minden egészségügyi ellátásra és védelemre szoruló személyre.

¹ „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé” című közös közlemény, JOIN(2020) 4.

A pénzügyi támogatás és egyéb együttműködés mellett az EU a teljes **kereskedelmi és beruházási eszköztárát és közlekedési rendszerét** is beveti annak érdekében, hogy biztosítsa az áruk folyamatos áramlását, és elkerülje a hosszú távú ellátási zavarokat, különösen a kritikus fontosságú gyógyszerek és élelmiszerek terén.

Az EU továbbra is elő fogja mozdítani és védeni fogja **a jó kormányzást, az emberi jogokat, a jogállamiságot, a nemek közötti egyenlőséget és a megkülönböztetés tilalmát, a tisztességes munkakörülményeket, valamint az alapvető értékeket és a humanitárius elveket**. A világjárvány megfékezéséhez szükséges különleges és rendkívüli intézkedések nem jelenthetnek visszalépést nyitott és demokratikus társadalmaink alapvető értékeihez és elveihez képest. Emellett a koronavírusra való közös reagálásunknak kerülnie kell az olyan szakpolitikai és beruházási döntéseket, amelyek súlyosbítják a fennálló válsághelyzeteket, így a biológiai sokféleség csökkenését és az éghajlati szükséghelyzeteket.

Végezetül az uniós fellépés **tényeken fog alapulni és átlátható** lesz, továbbá szembeszáll a dezinformációs kísérletekkel az Unión belül és kívül egyaránt. Összehangolt kommunikációs kampányok kísérik majd, amelyek a válság során tanúsított szerepvállalásunkról és a partnerekkel folytatott együttműködésünkről fogják tájékoztatni a nyilvánosságot. Az EU emellett folytatni fogja a globális online platformokkal folytatott együttműködését, hogy megkönnyítse a hiteles – például az Egészségügyi Világszervezettől (a továbbiakban: WHO) származó – egészségügyi információkhoz való hozzáférést.

E célkitűzések elérése céljából az EU több mint 15,6 milliárd EUR összegben nyújt majd **pénzügyi támogatást** a partnerországoknak.

Ezek a pénzeszközök a külső tevékenység céljára fenntartott költségvetésből származnak. Partnereinkkel együtt biztosítani fogjuk, hogy a korábban hozzájuk kihelyezett jelentős összegű EU-források szintén szolgálják a COVID-19-járvány hatásai elleni küzdelmet, hasonlóan ahhoz, ahogy Európában is tesszük. Ez lehetővé teszi, hogy az uniós fellépés gyors, testre szabott és működőképes legyen.

A COVID-19-járványra való globális szintű reagálásunk magába foglalja az EU által a környezet és az éghajlat területén saját maga számára meghatározott, az **európai zöld megállapodásban** és a **digitális menetrendben** rögzített stratégiai célkitűzéseket, amelyek továbbra is teljeskörűen érvényesek. Az e célkitűzésekkel kapcsolatos, folyamatban lévő munka csak megerősíti a világjárványhoz kapcsolódó rövid és hosszú távú kihívások kezelésére irányuló erőfeszítéseket. A jelenlegi válság figyelmeztet arra, hogy **a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend és a Párizsi Megállapodás teljes körű végrehajtása** továbbra is kulcsfontosságú ahhoz, hogy a világot jobban felkészítsük a jövőbeli rendszerszintű sokkhatásokkal szemben.

II. „Európa együtt” megközelítés

Az „Európa együtt” megközelítésnek a következő négy fő pillérre épülő, összehangolt stratégiát alkotva egységes cselekvési keretet kell biztosítania a koronavírus-válság kezeléséhez a partnerországok támogatására hozott valamennyi európai külső válaszingyázás számára:

1. **„Európa együtt” prioritások:** közös fellépésünk a következőkre fog összpontosítani: i. szükséghelyzeti reagálás a közvetlen egészségügyi krízishelyzetre és az abból fakadó humanitárius igényekre, ii. az egészségügyi, vízellátási és köztisztasági rendszerek, valamint a partnerországok világjárvány kezeléséhez szükséges kutatási és felkészültségi kapacitásainak megerősítése, valamint iii. a közvetlen társadalmi és gazdasági következmények kezelése.
2. **„Európa együtt” intézkedéscsomagok:** egyeztetni fogunk a végrehajtó partnerekkel – például az EBB-vel, az EBRD-vel, az európai fejlesztésfinanszírozási intézményekkel, a tagállami fejlesztési ügynökségekkel és technikai segítségnyújtást biztosító szervezetekkel, valamint a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel – annak érdekében, hogy koherens pénzügyi csomagot dolgozzunk ki minden olyan partnerország számára, amely a támogatásunkra

szorul. E célból az uniós küldöttségek a különböző végrehajtási módokról és választási lehetőségekről szóló iránymutatást fognak kapni.

3. **„Európa együtt” a globális felkészültségért:** donorkonferencia szervezésével támogatni fogjuk a Globális Készültségmonitorozó Testület tevékenységét, amely 7,5 milliárd EUR összegű globális adományszervezési célt határozott meg.
4. **„Európa együtt” a globális koordinációért és a multilateralizmusért:** támaszkodni fogunk az EU globális szinten és nemzetközi segélyezési rendszerben betöltött vezető szerepére az összehangolt globális szintű reagálás előmozdítása érdekében, elsősorban a G7-ek, a G20-ak és az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében. Az EU és a tagállamok hozzájárulását országos, regionális és globális szinten bemutatjuk, különösen a G7-ek, a G20-ak és az ENSZ által vezetett nemzetközi válaszpontok vonatkozásában, hogy előmozdítsuk a koordinációt és növeljük a partnerországoknak nyújtott európai támogatás láthatóságát.

Ennek szellemében a Bizottság üdvözlöi a pénzügyi partnerintézmények arra irányuló erőfeszítéseit, hogy gyorsabban és hatékonyabban biztosítsanak finanszírozást azért, hogy növelik a „kölcsonos szindikálást” a koronavírusra való reagálás kapcsán nyújtott társfinanszírozás kapcsán, és fokozottabban támaszkodnak egymás értékeire.

II.1. „Európa együtt” prioritások

II.1.1. Sürgős, rövid távú szükséghelyzeti reagálás az egészségügyi krízishelyzetre és az abból fakadó humanitárius igényekre

A világvárvány nyomán súlyosbodni fognak a humanitárius igények. Hatásai a humanitárius válságok és konfliktusok által már amúgy is érintett lakosság esetében lesznek a legégetőbbek, így a migránsok, a menekültek, a belső menekültek, valamint a nők, gyermekek, idősek és a fogyatékkal élők, illetve más kisebbségek körében.

A szükséghelyzeti reagálásunk hatásának maximalizálása érdekében elengedhetetlenül fontos a fellépések és az információáramlás összehangolása más donorokkal és szereplőkkel, nevezetesen az uniós tagállamokkal, a WHO-val és más ENSZ-ügynökségekkel, a nemzetközi Vöröskereszt és Vörösféldhold mozgalommal, valamint más nem kormányzati szervezetekkel.

Kezelendő fő kihívások:

- Az egyéni védőeszközök (különösen a maszkok és a kesztyűk) terén jelentkező – különösen a frontvonalon dolgozó egészségügyi személyzetre és a sürgősségi segélyszolgálatokra veszélyt jelentő – krónikus globális hiány, illetve az orvosi biológiai hulladékok kezelése terén fennálló hiányosságok kezelése.
- A konfliktus sújtotta és lakhelyelhagyásra kényszerített lakosság, a menekültek és a migránsok – különösen a táborokban és táborszerű környezetben, sűrűn lakott vagy nehezen megközelíthető helyeken élők – számára a szolgáltatásnyújtás folytonosságának biztosítása, és e szolgáltatásoknak a világvárvány kontextusához való igazítása.
- A legkiszolgáltatottabbak alapvető szükségleteinek további kielégítése, beleértve az alapvető élelmiszerek szállítását, az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának kitett és az alultáplált csoportok ételmezési támogatását, az alapvető egészségügyi szolgáltatásokat, valamint a szexuális és reprodukciós egészséget és jogokat.

Az EU az alábbiak révén járul hozzá a kihívások kezeléséhez:

- Azonnali támogatás nyújtása a globális erőfeszítésekhez azért, hogy hozzájárul a WHO stratégiai felkészültségi és reagálási tervéhez, az ENSZ által 2020. március 25-én indított globális humanitárius reagálási tervhez (teljes cél: 1,86 milliárd EUR), valamint a Vöröskereszt és Vörösféldhold mozgalom március 26-án közzétett felhívásához (teljes cél: 750 millió EUR).

- Azonnali célzott támogatás nyújtása a világjárvány humanitárius következményeinek kezeléséhez az érintett országokban, különösen az egészségügy, a vízellátás, a higiéniai létesítmények és a higiéniai körülmények (WASH), valamint a logisztika területén.
- Az egyéni védőeszközök és orvostechnikai eszközök globális elérhetőségének növelése a fokozott európai termelés és innovatív megoldások támogatása révén, az Európában és a partnerországokban jelentkező sürgős szükségletek kielégítése érdekében.
- A sürgősen szükséges egyéni védőeszközök szállításának megszervezése a partnerországok számára, valamint az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül természetbeni segítség nyújtása az érintett országoknak (pl. természetbeni segítség a járvány kitörése során Kínának, majd azt követően különböző nyugat-balkáni országoknak).
- Garanciák és likviditási tartalékok biztosítása a helyi bankok számára a nemzetközi pénzügyi szervezeteken és az európai fejlesztésfinanszírozási intézményeken keresztül, az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) támogatásával.
- Az alapvető áruk, az élelmiszer és a víz megfelelő mennyiségének biztosítására irányuló globális erőfeszítések támogatása, valamint az agrár-élelmiszeripari ágazatban az exportkorlátozások vagy más torzító intézkedések elleni küzdelem.
- A partnerországok támogatása az egészségügyi hulladékok megfelelő azonosítása, gyűjtése, elkülönítése, tárolása, szállítása, kezelése és ártalmatlanítása terén, különös tekintettel a koronavírussal kapcsolatos új hulladékáramokra.
- Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) által a felkészültség és a kapacitásépítés terén nyújtott támogatás megerősítése. Az ECDC már megosztja a koronavírussal kapcsolatos iránymutatásait és értékeléseit a nyugat-balkáni és a szomszédságpolitikában részt vevő országok kormányaival. Ugyanezt kell tenni a válságkezelő intézkedések leépítésére vonatkozó stratégia részeként az EU-ban jelenleg fejlesztés alatt álló egyéb eszközök esetében is.
- Az Unióhoz való csatlakozásukról tárgyaló országok számára is elérhető uniós Szolidaritási Alap² tematikus hatályának kiterjesztése népegészségügyi veszélyekből eredő súlyos válsághelyzetekre.
- Minden szükséges intézkedés meghozatala azért, hogy a kereskedelem megkönnyítése érdekében a globális ellátási láncok érintetlenek maradjanak, különösen az alapvető egészségügyi eszközök és gyógyszerek tekintetében.
- A Nyugat-Balkán felkérése arra, hogy csatlakozzon az EU közös közbeszerzési megállapodásához annak érdekében, hogy részt vehessen az orvostechnikai felszerelésekre vonatkozó közös uniós közbeszerzési eljárásokban, miután mindannyian megerősítették részvételi szándékukat.
- A fertőző betegségek európai riasztási rendszerének kiterjesztése a Nyugat-Balkánra a riasztások és intézkedések gyors továbbításának lehetővé tétele érdekében.

Példák a partnerországoknak nyújtott uniós szükséghelyzeti támogatásra

Etiópiában az EU nagyon hamar **10 millió EUR-t** mozgósított a kormány koronavírus-járványra való felkészültségi és reakálási tervének támogatására. A pénzeszközöket az

²COM(2020) 114 final: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a 2012/2002/EK tanácsi rendeletnek a jelentős közegészségügyi szükséghelyzet által súlyosan érintett tagállamoknak és az Unióval csatlakozási tárgyalásokat folytató országoknak nyújtandó pénzügyi támogatás biztosítása céljából történő módosításáról.

etiópiai egészségügyi ágazat költségvetés-támogatási programján keresztül fogják folyósítani, amelyet 2016-ban indítottak el összesen 165 millió EUR összegben. A kiegészítő finanszírozás segíteni fogja Etiópiát abban, hogy növelje a COVID-19 diagnosztikai berendezéssel és tesztkészletekkel ellátott diagnosztikai laboratóriumok, valamint a kezelőhelyek számát.

Nigériában az EU **50 millió EUR** összeggel támogatja az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programját (UNDP) az ENSZ COVID-19-re vonatkozó reagálási tervének végrehajtásához. A fellépés célja a megerősített COVID-19-esetek optimális kezelésének biztosítása, valamint a járvány továbbterjedésének megakadályozása a COVID-19-járványra adott inkluzív és nemzeti válaszhatalok révén.

A **Nyugat-Balkánon** az EU már jelentős, **38 millió EUR** összegű finanszírozást mozgósított az egészségügyi ágazat azonnali támogatására (Albánia számára 4 millió EUR-t, Bosznia-Hercegovina számára 7 millió EUR-t, Koszovó számára 5 millió EUR-t³, Montenegró számára 3 millió EUR-t, Észak-Macedónia számára 4 millió EUR-t, Szerbia számára pedig 15 millió EUR-t). Az uniós támogatás magában foglalja az életmentő orvostechnikai felszereléseket, többek között az intenzív ellátás eszközeit, a kórházi ágyakat, a teljesen felszerelt mentőautókat, több száz lélegeztetőgépet, digitális mobil röntgenberendezéseket, több tízezer tesztkészletet és hatalmas mennyiségű egyéni védőeszközt.

A **törökországi** menekülteket támogató eszköznek köszönhetően **90 millió EUR** értékben kis volumenű egészségügyi infrastruktúra és felszerelések beszerzésére kerül sor.

A **keleti partnerség** országaiban az EU több mint **30 millió EUR** értékben mozgósít szükséghelyzeti támogatási csomagot az egészségügyi ágazat azonnali szükségleteire. **Örményországban** az Európai Unió támogatásának köszönhetően több mint 3 000 kiszolgáltatott háztartás – idősek, fogyatékkal élők és nagycsaládok – kapnak humanitárius segélycsomagokat Shirak, Tavush és Lori régiókban. **Ukrajnában** az EU 100 egyéni védőfelszerelés-készletet és több mint 70 liter erősen koncentrált antiszeptikus folyadékot biztosított a donecki terület sürgősségi orvosi ellátóközpontja számára.

A **déli szomszédságban** az EU támogatásával a kórházakban rangsorsolási és elszigetelési helyiségeket hoznak létre, a szociális fejlesztési központok személyzete képzésben részesül, és helyi kommunikációs kampányok vannak folyamatban, ezenkívül 3 500 szájmazskot és lélegeztetőmaszkot szereztek be.

A **Karib-térségben** az EU összesen 8 millió EUR összegű regionális támogatást nyújtott a Karib-térségi Népegészségügyi Ügynökség (CARPHA) számára, hogy a járványkezelési műveletek támogatásával fedezze a térség országainak legsürgetőbb szükségleteit. Ez magában foglalja védőfelszerelések, tesztelési reagensek, laboratóriumi felszerelések, kezelések/oltóanyagok biztosítását, valamint az egészségügyi munkaerő bővítésének támogatását.

Venezuelában és a régió országaiban az EU támogatja a Pánamerikai Egészségügyi Szervezetet és a Vöröskereszt és Vörösfélföld Társaságok Nemzetközi Szövetségét olyan tevékenységek megvalósításában, amelyek segítenek a COVID-19-járvány terjedésének megfékezésében és a járványra való reagálás előkészítésében (összesen 9 millió EUR). Ez magában foglalja az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását, valamint a megfelelő köztisztasághoz és higiéniai körülményekhez való hozzáférés megkönnyítését a kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosság, köztük a menekültek számára.

Pénzügyi hozzájárulás: 502 millió EUR

³ Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

II.1.2. Támogatás a kutatás, az egészségügy és a vízellátó rendszerek fejlesztésére

A vírus terjedése elleni küzdelem támogatása érdekében az egész világon fokozni kell a higiénit, és ellenállónak kell tenni az egészségügyi rendszereket. Egyes partnerországokban a körülmények különösen nehezek a vízhez való korlátozott hozzáférés és a már most is gyenge egészségügyi rendszer miatt. Az EU a korábbi egészségügyi válságok, például az ebola- és a Zika-járványok során tesztelt, tényeken alapuló szakpolitikai módszert fog alkalmazni, amely a korábbi esetekben a legsérülékenyebb országok egészségügyi rendszerének nyújtott támogatás, a regionális együttműködés, a felügyelet, valamint az új diagnosztikai eljárások és egy oltóanyag kifejlesztése révén végül véget vetett a járványoknak. Ezért nagy hangsúlyt fektetnek a kutatásra és az innovációra.

Kezelendő fő kihívások:

- A korlátozott erőforrásokkal rendelkező országok támogatása a járvány megfékezésére és a kezelésre irányuló erőfeszítéseik fokozása érdekében; az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek megerősítése a kockázatsökkentéshez, a felügyelethez és a reagálás irányításához szükséges fenntartható kapacitások biztosítása érdekében.
- Az alapvető kézmosó létesítményekhez és szappanhoz való hozzáférés biztosítása, valamint a vízellátáshoz, higiénias létesítményekhez és higiénias körülményekhez (WASH) kapcsolódó bevált gyakorlatok elterjesztése a közösségekben, otthonokban, iskolákban, piactereken és különösen az egészségügyi létesítményekben az átvitel megelőzése érdekében.
- A hatékony kezelések, oltóanyagok, terápiás eljárások és diagnosztikai módszerek kifejlesztésére irányuló kutatási erőfeszítések felgyorsítása, valamint a megfizethető ár és az egyetemes hozzáférhetőség biztosítása.
- A védőeszközök rendelkezésre állásának biztosítása az egészségügyi dolgozók számára, többek között a globális ellátási láncok helyreállítása révén.

Az EU az alábbiak révén járul hozzá e kihívások kezeléséhez:

- A partnerországok támogatása a minden helyzetben reagálni tudó, ellenállóképes egészségügyi és szociális védelmi rendszerek kialakításában, valamint a Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályok betartásában.
- Az EU meglévő egészségügyi programjainak kiegészítése és arra összpontosítása, hogy a partnerországok jobban meg tudják védeni és ösztönözni tudják az egészségügyi dolgozókat, és növelni tudják létszámukat.
- Azon kommunikációs és figyelemfelkeltő kampányok támogatása, amelyek keretében az egyes országok kormányai felhívják a népesség figyelmét a koronavírus terjedését gátló alapvető védekezési lehetőségekre és higiéniai eljárásokra.
- Rugalmasság biztosítása az olyan globális kezdeményezések támogatása keretében, mint az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap, az Oltóanyag- és Védőoltási Világszövetség és a globális finanszírozási eszköz, biztosítva ugyanakkor a létfontosságú egészségügyi programok folytatását.
- A diagnosztika, a kezelés és a megelőzés területén folyó kutatások további támogatása, amikor pedig már rendelkezésre áll majd oltóanyag, a gyors engedélyezés elősegítése, valamint az oltóanyag gyártásának és a kiszolgáltatott helyzetű országokba való eljuttatásának támogatása.
- A szakemberek továbbképzésének, a járványügyi felügyeletnek, valamint a mobil laboratóriumok és más mobil megoldások bevezetésének és alkalmazásának támogatása.
- Regionális népegészség-védelmi szervezetek támogatása Afrikában, valamint a karibi és a csendes-óceáni térség országaiban, mint például a szenegáli Pasteur Intézet esetében.

- A nyugat-balkáni tagjelölt országok bekapcsolódásának biztosítása az EU Egészségügyi Biztonsági Bizottságának munkájába, technikai segítségnyújtás, válságkezelési protokollok és iránymutatások, szakértői vélemények megosztása, valamint annak megvizsgálása, hogy mi lenne a legjobb módja a potenciális tagjelöltek mozgósításának.
- A migránsok, a menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, valamint az őket befogadó közösségek egyenlő hozzáféréseinek támogatása az egészségügyi rendszerhez az uniós vagyonkezelői alapok és a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz révén, amelyek biztosítják a sürgősségi egészségügyi ellátást, valamint támogatják az alapvető egészségügyi szolgáltatásokat és infrastruktúrákat.
- A kutatók közötti adatcsere előmozdítása, valamint az eredményekhez és bizonyítékokhoz való hozzáférés megkönnyítése a nyílt hozzáférés és a nyílt tudomány elvének érvényesülése révén a kutatás, valamint a politikai és klinikai felhasználás területén.
- A globális egészségügyi partnerség előkészítésének fokozása az uniós tagállamokkal és harmadik országokkal. Az európai és fejlődő országok klinikai vizsgálatok területén létrejött, jelenleg a szubszaharai Afrikára összpontosító partnerségének (EDCTP) forrásait növelni lehetne annak érdekében, hogy a partnerség kiterjeszthető legyen a dél-mediterrán országokra.
- A meglévő többoldalú platformok munkájának újraorientálása: a járványügyi felkészüléssel kapcsolatos újításokkal foglalkozó koalíció (CEPI) összpontosítana például az oltóanyag-fejlesztésre, a fertőző betegségekre való felkészülés terén folytatott globális kutatási együttműködés (GloPID-R) pedig a felkészültségre.

Példák a partnerországoknak nyújtott uniós támogatásra

Szudánban az EU **10 millió EUR** összártékű humanitárius projektek keretében erőfeszítéseket tesz a tiszta vízhez és a higiéniahoz való hozzáférés és a vírussal kapcsolatos figyelemfelhívás biztosítása érdekében.

A Bizottság aláírta az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal (ECDC) az új uniós egészségbiztonsági kezdeményezést, amelynek értéke 9 millió EUR-t tesz ki. A már elindított kezdeményezés a **szomszédságpolitikai partnerországok és bővítési országok** mindegyikére kiterjed (23 ország), és a járvánnyal és annak számos hatásával kapcsolatos felkészültségre és egészségügyi kapacitásra összpontosít.

Iránban az EU **6 millió EUR-t** biztosít az egészségügyi ágazat megerősítésére az alapvető gyógyszerek beszerzésével, az alapvető egészségügyi személyzet képzésével, valamint a személyes higiéniaival és köztisztasággal kapcsolatos figyelemfelkeltő kampányok folytatásával. Emellett finanszírozást nyújt ahhoz, hogy az Iránban élő, legkiszolgáltatottabb helyzetű afgán menekültek hozzáférjenek az alapvető szolgáltatásokhoz.

Pénzügyi hozzájárulás: 2 858 millió EUR

II.1.3. A gazdasági és társadalmi következmények kezelése

Ez a példa nélküli egészségügyi válság minden bizonnyal hátrányos gazdasági és társadalmi hatásokkal fog járni: ezeket a destabilizáció elkerülése érdekében sürgősen kezelni kell. Ehhez több fronton kell intézkedéseket hozni: tompítani kell a lehetséges makrogazdasági sokkhatásokat, megfelelő támogatást kell nyújtani a pénzügyi közvetítők számára, valamint különböző finanszírozási lehetőségeket kell kínálni a köz- és a magánszektornak. Ezen belül pedig a munkavállalók és a jövedelemmentes háztartások védelmét szolgáló keretet is biztosítani kell.

Kezelendő fő kihívások:

- A világjárvány miatt jelentkező negatív hatások kezelése világszerte, valamint a recesszió megelőzése számos partnerországban. Több országban kell számolni a gazdasági tevékenység visszaesésével, valamint a munkanélküliség és a szegénység hirtelen növekedésével. Ez

nyomást gyakorolhat az államháztartásra, növelheti a társadalmi feszültségeket, és bizonyos helyzetekben erőszakhoz vezethet.

- A válság miatt jelentkező további pénzügyi és likviditási kihívások kezelése. Több fejlődő és feltörekvő gazdaság olyan helyzetben szembesül a válsággal, amelyet magas adósságállomány és korlátozott politikai mozgástér jellemez. A legsúlyosabb következményekkel azoknak az országoknak kell számolniuk, amelyek a turizmusra vagy a kivándorlók általi hazautalásokra támaszkodnak, valamint azoknak, amelyek az ellátási láncok elején helyezkednek el vagy az elsődleges nyersanyagok exportjától függenek.
- A gazdasági és a társadalmi stabilizációt és a szociális védelmet szolgáló intézkedések támogatása, ideértve a szociális kiadások növelését szükségessé tevő olyan intézkedéseket, amelyek célja az adó és a társadalombiztosítási járulékok fizetésének ideiglenes elhalasztása vagy az ezzel kapcsolatos mentesség, a gazdasági szereplőket támogató finanszírozási feltételek, valamint a munkavállalók és az érintett háztartások megsegítésére nyújtott közvetlen pénzügyi támogatás (ideértve a bértámogatásokat is), különös tekintettel a fiatalokra. A gazdasági szereplőknek megfizethető áru hitelre, illetve a hitelek visszafizetésének átütemezésére lehet szükségük.
- A távmunka, a távtanulás és társas kapcsolatok, valamint a helytálló információkhoz való hozzáférés lehetővé tétele érdekében a hálózati kapacitást növelő intézkedések támogatása, a rövid távú intézkedéseket is ideértve.
- Annak biztosítása, hogy a vállalkozások ismét képesek legyenek hosszabb távú beruházásokat finanszírozni, elősegítve ezáltal azt, hogy a gazdaságok zöld és inkluzív módon tudjanak talpra állni.
- Az emberi jogok – ezen belül a munkavállalói jogok – és a demokrácia tiszteletben tartásának biztosítása, különös figyelmet fordítva az oktatásra, valamint a nők, a lányok, és a legkiszolgáltatottabb személyek helyzetére.

Az EU az alábbiak révén járul hozzá a kihívások kezeléséhez:

- A munkavállalók munkahelyi védelme, az igénybe vehető egészségügyi ellátás mennyiségi és minőségi javítására és általában a tisztességes munkára irányuló inkluzív intézkedések ösztönzése. Ezek az intézkedések többek között a megkülönböztetés és a társadalmi kirekesztés megelőzését célozzák.
- A makroszintű pénzügyi támogatás (MFA) eszközének mozgósítása a fizetésimérleg-válsággal szembesülő nyugat-balkáni és szomszédságpolitikai partnerországok számára a Nemzetközi Valutaalap (IMF) támogatásával. A makroszintű pénzügyi támogatás hozzájárulhat a makrogazdasági stabilitáshoz és megteremtheti a megfelelő gazdasági válaszleépésekhez szükséges szakpolitikai mozgásteret.
- A nemzeti kormányok ideiglenes támogatása technikai segítségnyújtással, költségvetés-támogatással és adott esetben kedvezményes finanszírozással, a Világbank és az IMF intézkedéseit kiegészítő jelleggel, azzal a céllal, hogy e kormányok költségvetési, pénzügyi, szociális és népegészségügyi szakpolitikai reformokat fogadjanak el többek között a társadalmi-gazdasági fejlődésre és a szegénység elleni küzdelemre irányuló közkiadások elsőbbségben részesítése érdekében.
- A pénzügyi közvetítők – például állami bankok és felügyeleti/szabályozó szervek – technikai segítségnyújtás vagy garanciák révén történő ideiglenes támogatása annak érdekében, hogy kedvezőbb finanszírozási stratégiákat és szabályozási kereteket fogadjanak el, valamint javuljon a kedvezményes finanszírozáshoz való hozzáférés.
- A magánszektor – és különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az önfoglalkoztatók – támogatása a magánszektorban nyújtott garanciák, likviditási tartalékok és technikai segítségnyújtás révén; a helyi bankok támogatása a nemzetközi pénzügyi szervezetek és az

európai fejlesztésfinanszírozási intézmények révén a likviditási támogatáshoz, a forgótőkéhez és a kereskedelemfinanszírozáshoz való hozzáférés javításával; további garanciák átcsoportosítása az Európai Fenntartható Fejlődési Alapból (EFFA) a mikro-, a kis- és a középvállalkozások kölcsöneivel kapcsolatos kockázatok rövid távú megosztására. A Bizottság üdvözli a Bécsi Bankkoordinációs Kezdeményezés reaktiválását, amely segíteni fogja a bankokat abban, hogy továbbra is aktívan részt vegyenek az EU és a partnerországok gazdaságainak finanszírozásában.

- EBB-hitelek folyósítása a közszektor számára, elsősorban az egészségügyi berendezések és felszerelés beszerzéséhez.
- Együttműködés a nemzetközi szervezetekkel, a partnerországokkal és az európai magánszektorral annak érdekében, hogy a stratégiai ágazatokban erős, ellenállóképes értékláncok jöjjenek létre, továbbá biztosítsák a fenntarthatósággal, a munkavállalókat megillető jogokkal és vállalati társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos feltételek tiszteletben tartását az értékláncok teljes egészében a kereslet csökkenése ellenére és a gazdaság talpra állásakor.
- A (multilaterális pénzügyi intézmények, különösen az IMF által jelenleg mérlegelt) adósságenyhítés különböző formáinak ösztönzése, különösen azon országok esetében, amelyek gazdasága jelentősen visszaesik a koronavírus miatt.
- Az oktatás folyamatosságának támogatása minden szinten.
- A szakpolitikai párbeszéd fenntartása, az emberi jogokra és a demokrácia támogatására irányuló szakpolitikai reformhoz nyújtott költségvetés-támogatás és technikai segítségnyújtás, valamint a civil társadalomnak nyújtott közvetlen támogatás biztosítása mellett.
- Minden további szükséges intézkedés megtétele (mind azonnal, mind pedig hosszú távon) a globális ellátási láncok és közlekedési folyosók sértetlenségének megőrzése érdekében; biztosítva, hogy a koronavírus terjedésének megfékezését célzó, az áruk és a munkavállalók mozgását érintő intézkedések továbbra is célzottak, arányosak, átláthatóak és ideiglenesek legyenek, az EU ideiglenes exportengedélyezési intézkedéséhez hasonlóan, figyelembe véve más országok sürgősségi ellátással és humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos szükségleteit. Az ideiglenes uniós exportengedélyezési rendszer kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a humanitárius segítségnyújtás azon indokok közé tartozik, amelyek alapján a tagállamok exportengedélyt adhatnak.

Példák a talpra álláshoz nyújtott támogatásra

Sierra Leone 34,7 millió EUR támogatásban részesül a COVID-19 gazdasági következményeinek kezeléséhez az alábbi intézkedések révén: 25 millió EUR költségvetés-támogatás irányul a makrogazdasági reziliencia és stabilitás megerősítésére, valamint a nemzeti reagálási terv támogatására. A Bizottság a Világbankon keresztül biztosított, 5,2 millió EUR értékű készpénzátutalási programmal védi a legsérülékenyebb lakosokat a jövedelemkieséssel szemben. Végül 4,5 millió EUR értékű intézkedéscsomaggal támogatja a Bizottság a mezőgazdasági ágazatot a helyi élelmiszer-termelés fokozása érdekében.

A **Nyugat-Balkánon** az EU már jelentős, **374,5 millió EUR** összegű finanszírozást mozgósította szociális és gazdasági fellendülés támogatására (Albánia számára 46,5 millió EUR-t, Bosznia-Hercegovina számára 73,5 millió EUR-t, Koszovó számára 63 millió EUR-t, Montenegró számára 50 millió EUR-t, Észak-Macedónia számára 63 millió EUR-t, Szerbia számára pedig 78,5 millió EUR-t). Ez segítséget nyújt majd a járvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezeléséhez, különösen a leginkább érintett vállalkozások – ezen belül a turizmus és a közlekedés ágazatában működő cégek – esetében.

Jordánia és Libanon számára 240 millió EUR összegű csomagot fogadtak el a kiszolgáltatott helyzetben lévő helyi háztartások és a szíriai menekültek támogatása érdekében.

Pénzügyi hozzájárulás: 12 281 millió EUR

II.2. „Európa együtt” intézkedéscsomag

Az EU és a tagállamok nyújtanak majd hozzájárulást az „Európa együtt” intézkedéscsomaghoz, amely a partnerországokat a koronavírus átfordító kezelésére irányuló erőfeszítéseikben támogatja. Az uniós költségvetési hozzájárulás mértékét az alábbi táblázat ismerteti:

II.1.	Közös kiemelt cselekvési irányvonalak	Uniós hozzájárulás az „Európa együtt” csomaghoz (millió EUR)
II.1.1.	A humanitárius szükségletekre való sürgős, rövid távú szükséghelyzeti reakció támogatása	502
II.1.2.	Az egészségügyi rendszerek megerősítéséhez nyújtott támogatás	2 858
II.1.3.	Gazdasági és társadalmi következmények	12 281
ÖSSZESEN		15 641

Ez a hozzájárulás olyan meglévő eszközökre épül, amelyek gyors és kézzelfogható eredményeket tudnak biztosítani. Ez különösen igaz a regionális vegyes finanszírozási platformokra vagy az uniós garanciaeszközökre, nevezetesen az EFFA esetében és az EBB külső hitelezési megbízatására vonatkozóan. Tervbe van véve a nyugat-balkáni országoknak és a szomszédságpolitikai partnerországoknak szánt makrogazdasági támogatás felgyorsítása is, kiegészítve az IMF által nyújtott gyors támogatást.

II.3. „Európa együtt” a globális felkészültségért

A jelenlegi válságból úgy találhatunk kiutat, hogy prioritásként kezeljük a hatékony diagnosztikai eszközök, oltóanyagok és kezelési eljárások gyors célbajuttatását. Ezek nélkül a világ minden országa kiszolgáltatott marad. Ezért fog az EU kapcsolatba lépni partnereivel a világ minden tájáról egy donorkonferencia erejéig, hogy a donorok megtehessek az ahhoz szükséges felajánlásokat, hogy megszűnjön a Globális Készségmonitorozó Testület által megállapított jelenlegi finanszírozási hiány, és összegyűljön a következőkhöz szükséges 7,5 milliárd EUR finanszírozás:

- A koronavírussal kapcsolatos gyorsdiagnosztikai eszközök, kezelési eljárások és oltóanyagok fejlesztése gyors ütemben és nagy mennyiségben.
- Megfelelő mennyiségű védőeszköz biztosítása az egészségügyi dolgozók számára.
- A WHO támogatása abban, hogy összehangolja és rangsorolja a leginkább veszélyeztetett országok érdekében teendő erőfeszítéseket.

A finanszírozási felajánlások mellett az EU és partnerei arra törekednek, hogy annak garantálására irányuló magas szintű politikai kötelezettségvállalást érjenek el, hogy a jelenlegi világjárvány kezeléséhez előállított termékekhez való hozzáférés méltányos lesz.

II.4. „Európa együtt” a globális koordinációért és a multilateralizmusért

Az EU összehangolt válaszingykedéseket fog ösztönözni multilaterális szinten, és ennek élére fog állni: erőfeszítéseket fog tenni az ENSZ-szel, a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, valamint a G7- és a G20-csoporttal való közös koordináció érdekében. Az EU és a tagállamok továbbra is együttműködnek az Afrikai Unióval (AU) az Afrikára vonatkozó stratégia megújításán, az őszi AU–EU csúcstalálkozóra készülve. A G20-ak pénzügyminisztereivel és jegybankelnökeivel kötött megállapodás értelmében az EU aktívan hozzá fog járulni a G20 menetrendjének kialakításához, melynek fő elemei a következők lesznek⁴:

- A G20-ak cselekvési terve a koronavírusra való reagálásról, amely felvázolja azokat az egyéni és kollektív intézkedéseket, amelyeket a G20-ak eddig tettek vagy a jövőben tenni fognak a világjárványra való reagálás érdekében. A cselekvési tervnek makrogazdasági intézkedéseket, pénzügyi intézkedéseket és a nemzetközi pénzügyi szervezetek által meghozandó intézkedéseket kell magában foglalnia. A cselekvési tervnek fel kell vázolnia a költségvetési intézkedések leépítésére, valamint a helyreállításra vonatkozó összehangolt stratégiát, és foglalkoznia kell a kereskedelmi ellátási láncokat fenyegető kockázatok csökkentésével is.
- Együttműködés a releváns nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, különösen az IMF-fel és a Világbankkal annak érdekében, hogy gyorsan célba juttatható legyen a megfelelő nemzetközi pénzügyi támogatás a feltörekvő piacok és fejlődő országok számára a koronavírus-világjárvány jelentette kihívások kezeléséhez. Ez a támogatás likviditási és adóssághenyhítési intézkedéseket is tartalmazna, amely a legszegényebb országokat segítő adósságviszafizetési kötelezettségeik azonnali csökkentésével.
- Együttműködés a Pénzügyi Stabilitási Tanáccsal (FSB) az egyes országok által a világjárványra válaszul hozott, a pénzügyi szektor szabályozására irányuló és felügyeleti intézkedések összehangolása terén. A G20-ak kereskedelmi miniszterei által elfogadottaknak megfelelően az EU azonnali hatállyal meghozza az alapvető áruk kereskedelmének megkönnyítéséhez szükséges intézkedéseket, valamint továbbra is együttműködik nemzetközi partnereivel a piacok nyitottságának megőrzése érdekében. Ebben a szellemben az EU továbbra is megtesz minden erőfeszítést a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) modernizálásáért és megerősítéséért, valamint a kereskedelem megkönnyítéséért. Az EU olyan intézkedéseket is elő fog mozdítani, amelyek zöld és inkluzív módon segíthetik a gazdasági fellendülést.

A G20-ak vezetőinek a koronavírusról szóló rendkívüli nyilatkozatában megfogalmazott felhívására reagálva Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke és Charles Michel, az Európai Tanács elnöke felajánlotta, hogy a fent részletezetteknek megfelelően online nemzetközi donorkonferenciát szervez a COVID-19 elleni oltóanyag kifejlesztéséhez és bevetéséhez szükséges megfelelő finanszírozás támogatása érdekében.

⁴Lásd a G20-ak március 30-i sajtóközleményét (a G20-ak pénzügyminiszterei és jegybankelnökei); a G20-ak vezetőinek március 26-i nyilatkozatát és a G7-ek vezetőinek március 16-i nyilatkozatát.

A WHO keretei között az EU és a tagállamok vezető szerepet fognak vállalni a koronavírus okozta válságról szóló határozatnak a májusban sorra kerülő 73. Egészségügyi Világszervelet Világközgyűlésig történő előkészítésében. A WHO titkárságának logisztikai támogatásával az EU inkluzív egyeztetéseket fog szervezni annak érdekében, hogy sikerüljön konszenzust kialakítani az országok között erről a fontos határozatról, amely a szolidaritásra, a koordinációra és az egészségügyi válságkezelésre fogja helyezni a hangsúlyt.

Végezetül az EU-nak elő kell mozdítania a **globális együttműködést a kutatás és az innováció terén**: a nyílt tudomány, valamint az adatokhoz és kutatási eredményekhez való nyílt hozzáférés megvalósítására kell törekedni, továbbá meg kell erősíteni a világjárványok kezelése szempontjából releváns, meglévő multilaterális platformokat.

A kutatás támogatása Afrikában

Az EU egyesített kutatási és innovációs erőfeszítéseket tesz **Afrikával** a koronavírus-járvány elleni küzdelemben. Az európai és fejlődő országok klinikai vizsgálatok területén létrejött partnersége (EDCTP) részvételi szándék kifejezésére való vészhelyzeti felhívásokat tesz közzé a koronavírussal kapcsolatos kutatás támogatása és a szubszaharai Afrika kutatási kapacitásainak megerősítése érdekében. Összesen három pályázati felhívás finanszírozására kerül sor több mint **25 millió EUR** értékben a Horizont 2020 uniós kutatási és innovációs programból.